

Valmistavan opetuksen ja alkuopetusluokan yhteistyö

Julia Mikkola

Valmistava opetus ja alkuopetus voivat muodostaa toimivan tiimin, joka tukee valmistavan oppilaiden integroitumista kouluyhteisöön. Tästä hyötyvät kaikki, ja se vastaa myös kansainvälistyvän maailman haasteisiin. Kyky tulla toimeen ja tehdä yhteistyötä eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa on arvokas taito meille kaikille.

Aloitin valmistavan opetuksen opettajana Vantaalla nelisen vuotta sitten. Opetin 4.–8.-luokkalaisia suomen kielen oppijoita. Samassa luokkatilassa oli tuolloin myös 1.–3.-luokkien valmistavan opetuksen ryhmä. Luokkamme sijaitsi yläkoulun käytävällä eikä muita alakoulun luokkia ollut lähistöllä. Havaitsin, että oppilaittemme oli hankala saada kontaktia suomea puhuviin oppilaisiin. Integrointi yleisopetukseen tuntui riittämättömältä keinolta.

Tällä hetkellä opetan 1.–2.-luokkalaisia valmistavan opetuksen oppilaita. Työssäni olen oppinut huomaamaan valmistavan oppilaiden yleisopetukseen siirtymisen haasteet. Integroituvan oppilaan tunteet oman kielitaidon riittämättömyydestä ja liian vähäinen tutustuminen uuteen luokkaan saattaa hidastaa sopeutumista ja lisätä yksinäisyyden tunnetta. Valmistavan oppilaiden kontakti suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden kanssa voi jäädä vähäiseksi valmistavan vuoden aikana. Tähän ongelmaan lähdimme etsimään vastausta aloittaessamme valmistavan ja alkuopetusluokan yhteistyökokeilun syksyllä 2011 Mikkolan koulussa.

Yhteistyökokeilun tavoite oli tukea valmistavan oppilaiden suomen kielen taidon kehitystä ja tukea heidän integroitumistaan kouluyhteisöön. Lisäksi halusimme kasvattaa yleisopetuksen luokan oppilaita kulttuuritietoisiksi ja kehittää heidän vuorovaikutustaitojaan arjessa. Kokeilu tarjoaa myös heille mahdollisuuden oppia toimimaan ja ystävystymään eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa. Se on tärkeä taito nyky-yhteiskunnassa.

Yhteistyöhön!

Yhteistyökokeilussa valmistavan opettaja ja luokanopettaja toimivat työparina. Opetus toteutetaan samanaikaisopetuksena ja opetuksena kahdessa eri luokkatilassa vaihtelevin ryhmäjoain. Olennaista tätä yhteistyötä aloitettaessa oli se, että saimme lukujärjestyksistämme sovitettua yhteen oppiaineet, joissa halusimme tehdä yhteistyötä. Tästä syystä on hyvä, että valmistavan opettajana voin itse suunnitella lukujärjestykseni. Toinen olennainen asia on se, että luokkatilamme sijaitsevat vierekkäin.

Kokeilun alussa yhteistyöluokkamme oli ensimmäinen luokka. Silloisen työparini kanssa aloitimme pitämällä taito- ja taideaineiden tunnit yhdessä. Matematiikan ja yllin tunnit pidimme myös osittain yhdessä, välillä kahdessa eri luokkatilassa. Käytimme joustavaa ryhmäjakoja. Oppilaat myös opettelivat lukemaan yhdessä, joustavin ryhmäjoain. Luokassamme oli välillä myös avustaja, joten muutamilla tunneilla pystyimme jakamaan oppilaat kolmeen ryhmään. Näin oppilaat pääsivät pienimmissä ryhmissä mm. tietokoneiluokkaan ja kirjastoon.

Tänä syksynä jatkoimme saman yhteistyöluokan kanssa, joka nyt on toinen luokka. Yhteistyöluokan opettaja vaihtui. Osa minun oppilaistani siirtyi yleisopetukseen ja uusia oppilaita aloitti valmistavan ryhmässäni. Tässä mallissa muutama siirtyvä oppilas voi integroitua yhteistyöluokkaan ja osa muihin luokkiin. Oli hienoa huomata, kuinka yhteistyöluokkamme oppilaat odottivat innolla, että yhteistyö jatkuu ja että he saavat uusia kavereita. Koska yhteistyöluokkamme on nyt toinen luokka, yhteistyömme rakenne muuttui. Edelleen pidämme taito- ja taideaineet yhdessä ja valmistavan oppilaista ne, jotka ovat kakkosluokkalaisia pystyvät osallistumaan yhteistyöluokan matematiikan ja yllin tunneille. Tämä tietenkin riippuu aina myös oppilaan suomen kielen taidosta ja taitotasosta matematiikassa. Tällaiset ratkaisut teemme yhdessä työparini kanssa. Avustajamme on myös mukana auttamassa valmistavan oppilaita, kun he ovat ilman minua yhteistyöluokassa.

Tärkeä osa yhteistyötämme on se, että luokillamme on yhteiset säännöt ja rutiinit. Lisäksi kevät- ja joulujuhlaesitykset teemme yhdessä. Jatkossa haluaisimme kehittää mallia niin, että yhteistyötä vanhempien kanssa lisättäisiin järjestämällä luokkiemme yhteisiä vanhempainiltoja ja tapahtumia.

Iloa ja hyötyä yhteistyöstä

Kokemuksemme yhteistyöstä on positiivinen. Olemme huomanneet, että kieltä opitaan parhaiten autenttisissa tilanteissa ja lapset ovat toistensa parhaita opettajia. Tämä yhteistyö on myös mahdollistanut sen, että valmistavan oppilaat oppivat suomea ystävyyssuhteissaan luokan ulkopuolella. Olemme työparini kanssa havainneet, että kokeilun myötä valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvien oppilaiden integroituminen uuteen luokkaan on ollut helpompaa. Oppilaat hyötyvät myös siitä, että heillä on kaksi aikuista tukenaan. Lisäksi luokkiemme oppilaat ovat ystävystyneet keskenään, ja riitatilanteita ja välituntiselvittelyjä on ollut hyvin vähän. Meille opettajille tämä yhteistyö on myös antanut paljon. Koemme, että arki sujuu helpommin kun on toinen aikuinen tukena. Niin arjen asioihin kuin vaikeampiin päätöksiinkin saa apua, kun voi keskustella toisen aikuisen kanssa yhteisistä oppilaista.

Myös muiden luokkien opettajilta olemme saaneet hyvää palautetta integraation sujumisesta. Koulun johto on suhtautunut yhteistyökokeiluamme kannustavasti ja positiivisesti. Yhteistyöstä pyritäänkin tekemään pysyvä toimintatapa kouluunne.

Yhteistyön on tarkoitus jatkua saman yhteistyöluokan kanssa aina kaksi vuotta kerrallaan, kun yhteistyöluokkalaiset ovat ykkös- ja kakkosluokkalaisia. Ensi vuonna yhteistyö siis jatkuu uuden luokan kanssa. Mielestäni sekä valmistavan opetuksen että perusopetuksen luokan oppilaat ovat saaneet paljon tästä yhteistyöstä ja odotan, että pääsemme kehittämään luomaamme yhteistyökuviota ensi lukuvuonna edelleen.

Kirjoittaja toimii valmistavan opetuksen 1.–2.-luokkien opettajana Mikkolan koulussa Vantaalla.